

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie

TISKOVÁ ZPRÁVA č. 73/19

V Lucemburku, dne 13. června 2019

Stanovisko generálního advokáta ve věci C-363/18
Organisation juive européenne, Vignoble Psagot Ltd
v. Ministre de l'Economie et des Finances

Generální advokát G. Hogan: unijní právo vyžaduje, aby byl u produktu pocházejícího z území okupovaného Izraelem od roku 1967 uveden zeměpisný název uvedeného území a že daný produkt pochází z izraelské osady, pokud tomu tak je

Dne 24. listopadu 2016 francouzský ministr hospodářství a financí s odkazem na nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům¹ (dále jen „nařízení“) zveřejnil vyhlášku určenou hospodářským subjektům, která se týká označování původu zboží pocházejícího z území okupovaných Izraelem od roku 1967. Vyhláška stanovila, že „Potraviny z území okupovaných Izraelem musí být proto označovány tak, aby byl zohledněn jejich původ“, a vyžadovala, aby produkty s takovým původem nesly označení „z izraelských osad“ či výraz jemu rovnocenný.

Organisation juive européenne a společnost Psagot (společnost, která se specializuje na provoz vinic nacházejících se především na územích okupovaných Izraelem) se dvěma žalobami podanými ke Conseil d'État (Státní rada, Francie) domáhají zrušení sporné vyhlášky z důvodu překročení pravomoci.

Podle Conseil d'État závisí posouzení slučitelnosti francouzské vyhlášky s unijním právem na tom, zda unijní právo vyžaduje, aby na produktu pocházejícím z území okupovaného Izraelem od roku 1967 bylo uvedeno toto území a – pokud tomu tak je – také to, že uvedený produkt pochází z izraelské osady, nebo – pokud tomu tak není – zda ustanovení nařízení umožňují členskému státu vyžadovat, aby uvedené produkty nesly takové označení. Daný soud se tedy obrátil na Soudní dvůr.

V dnes předneseném stanovisku generální advokát Gerard Hogan zaprvé analyzuje význam pojmů „země původu“ a „místo provenience“ s ohledem na nařízení. Generální advokát má za to, že zatímco pojem „země původu“ jasně odkazuje na názvy zemí a jejich pobřežní vody, je podle nařízení „místo provenience“ potraviny určeno prostřednictvím slov, která se nezbytně neomezují jen na název dotčené zeměpisné oblasti, patrně zejména tehdy, kdy by samotné použití zeměpisného ukazatele mohlo být zavádějící.

S ohledem na uvedené definice se generální advokát táže, zda neuvedení původu nebo místa provenience potraviny pocházející z území okupovaného Izraelem může uvést spotřebitele v omyl. V tomto ohledu analyzuje generální advokát kritéria uvedená v nařízení, která mohou ovlivnit výběr spotřebitele, zejména zdravotní, hospodářská, environmentální, sociální a etická hlediska. Generální advokát uvádí, že průměrný spotřebitel je běžně informovaný a přiměřeně pozorný a obezřetný, pokud jde o původ, provenienci nebo vlastnost spojenou s dotčenou potravinou, a argumentuje, že nelze vyloučit, že situace okupace území ze strany okupační mocnosti – a *fortiori*, když je územní okupace doprovázena zřízením osad – je faktorem, který bude pravděpodobně důležitý při rozhodování běžně informovaného a přiměřeně pozorného a obezřetného spotřebitele v situaci, kdy musí být v souladu s nařízením zohledněny rozdíly ve vnímání spotřebitelů a jejich informačních potřeby, včetně etických úvah.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům (Úř. věst. 2011, L 304, s. 18, a oprava Úř. věst. 2016, L 266, s. 7.).

Podle názoru generálního advokáta, je odkaz na „etické úvahy“ v kontextu označení země původu jednoduše odkaz na ty širší etické úvahy, které mohou sloužit jako informace při úvahách určitých spotřebitelů před nákupem. Stejně jako mělo mnoho evropských spotřebitelů námitky proti nákupu jihoafrického zboží v době apartheidu před rokem 1994, současní spotřebitelé mohou mít z podobných důvodů námitky proti nákupu zboží z určité země například proto, že tato země není demokratická nebo prosazuje určitou obecnou nebo sociální politiku, kterou tento spotřebitel shodou okolností považuje za problematickou, či dokonce zavrženíhodnou.

Generální advokát tedy uvádí, že v souvislosti s izraelskou politikou vůči okupovaným územím a osadám mohou existovat někteří spotřebitelé, kteří mají námitky proti nákupu produktů pocházejících z těchto území. Dodává, že stačí uvést, že porušení mezinárodního práva představuje takový druh etické úvahy, který unijní normotvůrce uznal za legitimní v souvislosti s vyžadováním informací o zemi původu.

V tomto ohledu generální advokát odkazuje na několik mezinárodních nástrojů² a konstatuje, že izraelská politika osídlování je považována za zjevné porušení mezinárodního práva, zejména na základě práva národů na sebeurčení. Dodává, že Soudní dvůr již v rozsudku *Brita*³ uznal potřebu jasně rozlišovat mezi produkty pocházejícími z území Izraele a produkty pocházejícími ze Západního břehu Jordánu.

Za těchto okolností generální advokát poznamenává, že je sotva překvapivé, že někteří spotřebitelé mohou toto zjevné porušení mezinárodního práva považovat za etickou úvahu, která ovlivňuje jejich spotřebitelské preference a o níž mohou vyžadovat další informace. Dospěl tedy k závěru, **že neuvedení země původu nebo místa provenience produktu, který pochází z území okupovaného Izraelem nebo, a to v každém případě, kolonie osad, by mohlo uvést spotřebitele v omyl, pokud jde o skutečný původ nebo místo provenience potravin.**

Generální advokát dále uvádí, ohledně rozsahu povinnosti označovat původ potravin pocházejících z území okupovaných Izraelem od roku 1967, že nařízení vyžaduje, aby měl spotřebitel informace, které jsou správné, nestranné a objektivní a neuvádějí ho v omyl. Mezi prvky, které je třeba brát v úvahu při posuzování, zda má označení etiketou, o které jde v původním řízení, klamavou povahu, by totiž izraelská okupace a izraelské osady mohly představovat „objektivní prvek, který by mohl změnit očekávání rozumného spotřebitele“. S ohledem na to má generální advokát za to, že doplnění slov „izraelské osady“ k zeměpisnému určení původu produktů je jediným způsobem, jak poskytnout spotřebiteli správné, objektivní a zároveň přesné, jasné a spotřebitelům snadno srozumitelné informace.

Generální advokát proto dospívá k závěru, že Soudní dvůr by měl rozhodnout tak, že **unijní právo vyžaduje, aby byl u produktu pocházejícího z území okupovaného Izraelem od roku 1967 uveden zeměpisný název uvedeného území a že daný produkt pochází z izraelské osady, pokud tomu tak je.**

Generální advokát se dále zabývá druhou otázkou, položenou podpůrně, zejména tím, zda unijní právo umožňuje členským státům zavést vnitrostátní opatření ukládající dodatečné povinné prvky, zvláště zda může členský stát samotný vyžadovat uvedení území u produktu pocházejícího z území okupovaného Izraelem od roku 1967 a dále, že tento produkt pochází z izraelské osady, pokud tomu tak je.

V tomto kontextu generální advokát G. Hogan odkazuje na nařízení, které stanoví, že vnitrostátní opatření týkající se povinného uvádění země původu nebo místa provenience potravin jsou povolena pouze tehdy, „je-li prokázána spojitost mezi určitými vlastnostmi dané potravin a jejím původem nebo proveniencí“, a konstatuje, že podle tohoto konkrétního ustanovení nařízení není dostačující, že země původu nebo místo provenience má jako takové určitou důležitost pro rozhodování spotřebitele. Naproti tomu, pokud jde o toto konkrétní ustanovení, země původu nebo

² Právní důsledky výstavby zdi na okupovaném palestinském území, poradní stanovisko, I. C. J. Reports 2004, s. 136 (bod 120).

³ Věc [C-386/08](#) Brita v. Hauptzollamt Hamburg-Hafen, viz také tisková zpráva č. [14/10](#).

místo provenience musí mít znatelný vliv na samotný produkt, a především na vlastnosti předmětné potraviny.

Generální advokát uvádí, že skutečnost, že území je okupováno okupující mocností nebo že určitá potravina je vyráběna osobou, která žije v osadě, pravděpodobně nemá vliv nebo nemění určité vlastnosti potraviny vzhledem k jejímu původu nebo provenienci, alespoň pokud jde o potraviny pocházející z okupovaných území.

Proto pro případ, že by Soudní dvůr nepřijal jeho analýzu k první otázce, generální advokát G. Hogan navrhuje, aby Soudní dvůr rozhodl, **že členské státy nemohou pro účely nařízení vyžadovat uvedení území u produktu pocházejícího z území okupovaného Izraelem od roku 1967, ani uvedení informace, že takový produkt pochází z izraelské osady.**

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazové záznamy z přednesení stanoviska jsou dostupné na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106